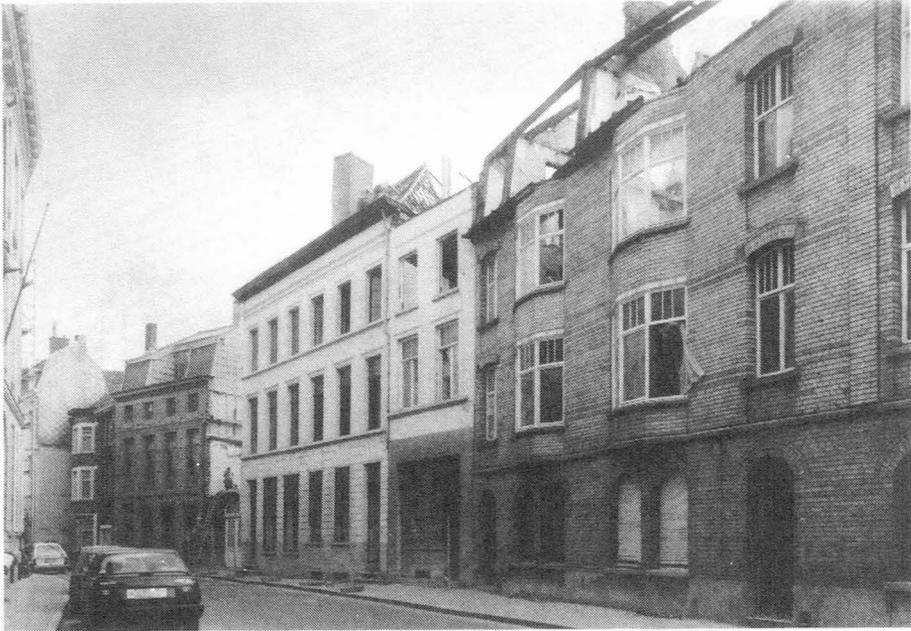

VERDWENEN MONUMENTEN

Huizenonderzoek te Gent: een verdwenen woonsite in de Drabstraat.

De architecturale rijkdom van Gent is indrukwekkend en komt vooral tot uiting in een aantal grote monumenten die doorgaans met de nodige zorg omringd worden. Kleinere monumenten, zoals woonhuizen, kregen minder aandacht en verdwenen soms vrij snel uit het stadsbeeld om plaats te maken voor vernieuwing en modernisering. Recent werd de bouw van een nieuw hotel langs de Korenlei aangevat, waarbij enkel de gevels en enkele interieurelementen van de oude huizen bewaard bleven. Aan de achterzijde werden een aantal bestaande huizen langs de Drabstraat volledig afgebroken. De woonhuizen droegen de huisnummers 11 tot en met 25 en dateerden uit de 17de, 19de en 20ste eeuw¹ (afb. 1). Weinig Gentenaars beseften dat door deze afbraak een interessant stukje Gentse bouw- en woongeschiedenis definitief verloren ging. Huizenonderzoek maakte het mogelijk een deel van het verleden van deze huizen terug zichtbaar te maken.

Uitgangspunt voor deze bijdrage is een pen- en potloodtekening (afb.2), toegeschreven aan Pieter Frans de Noter (1779-1842). De tekening is niet gesigneerd, noch gedateerd. Onderaan rechts staat te lezen : *Rood huys, drapstraete*. Het

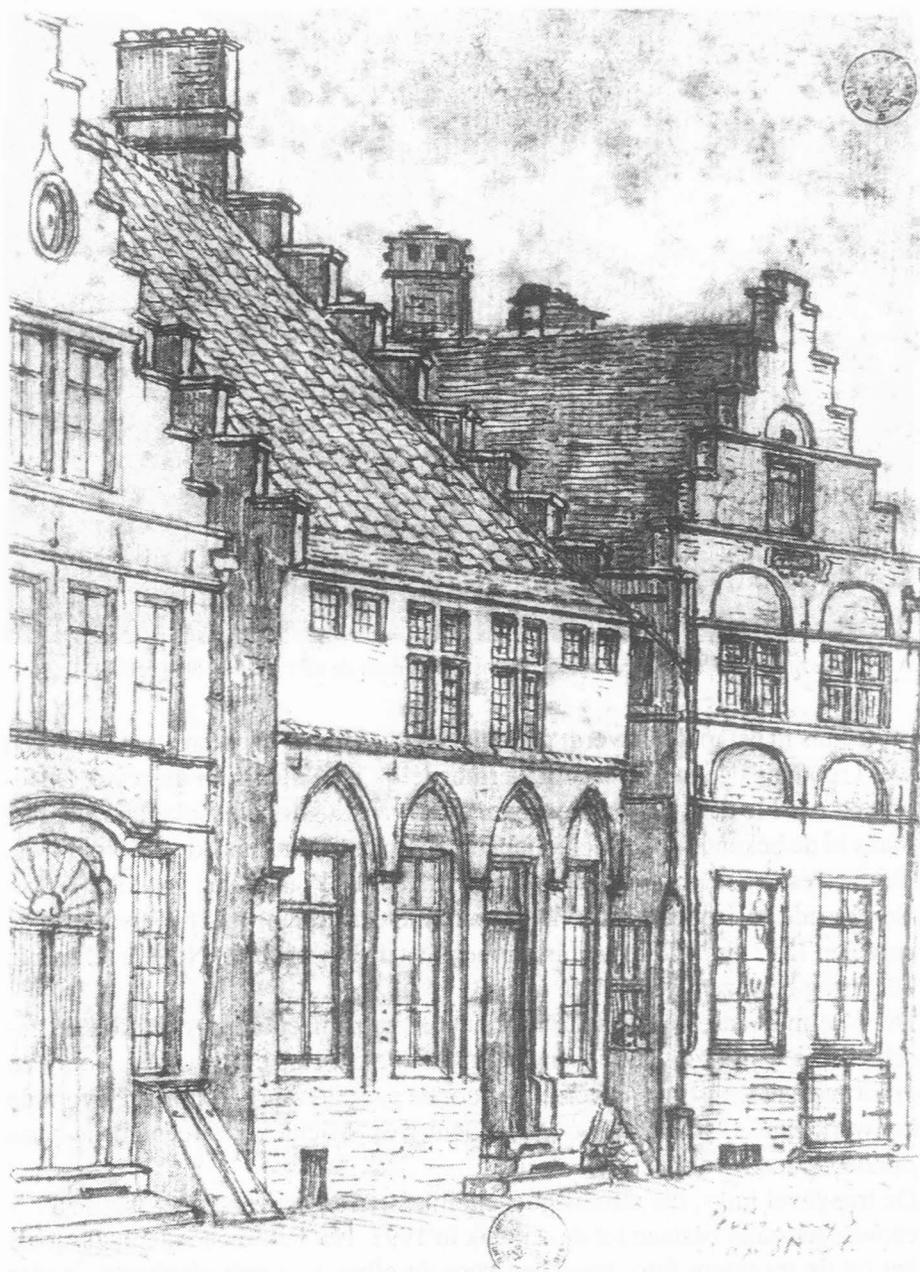
Afb. 1. De huizen nr. 11 tot nr. 25 in de Drabstraat tijdens de afbraak in 1991 (Foto RMLZ).

grote huis in het midden wordt geflankeerd door twee kleinere trapgevels en werd rood huis genoemd naar de vermoedelijk rode kleur van de gevel. De tekening maakte deel uit van de verzameling van August van Lokeren en berust thans in de bekende Atlas Goetghebuer². Armand Heins maakte een kopie van dit pittoreske straatbeeld voor het tijdschrift Oud-Vlaanderen van 1904.

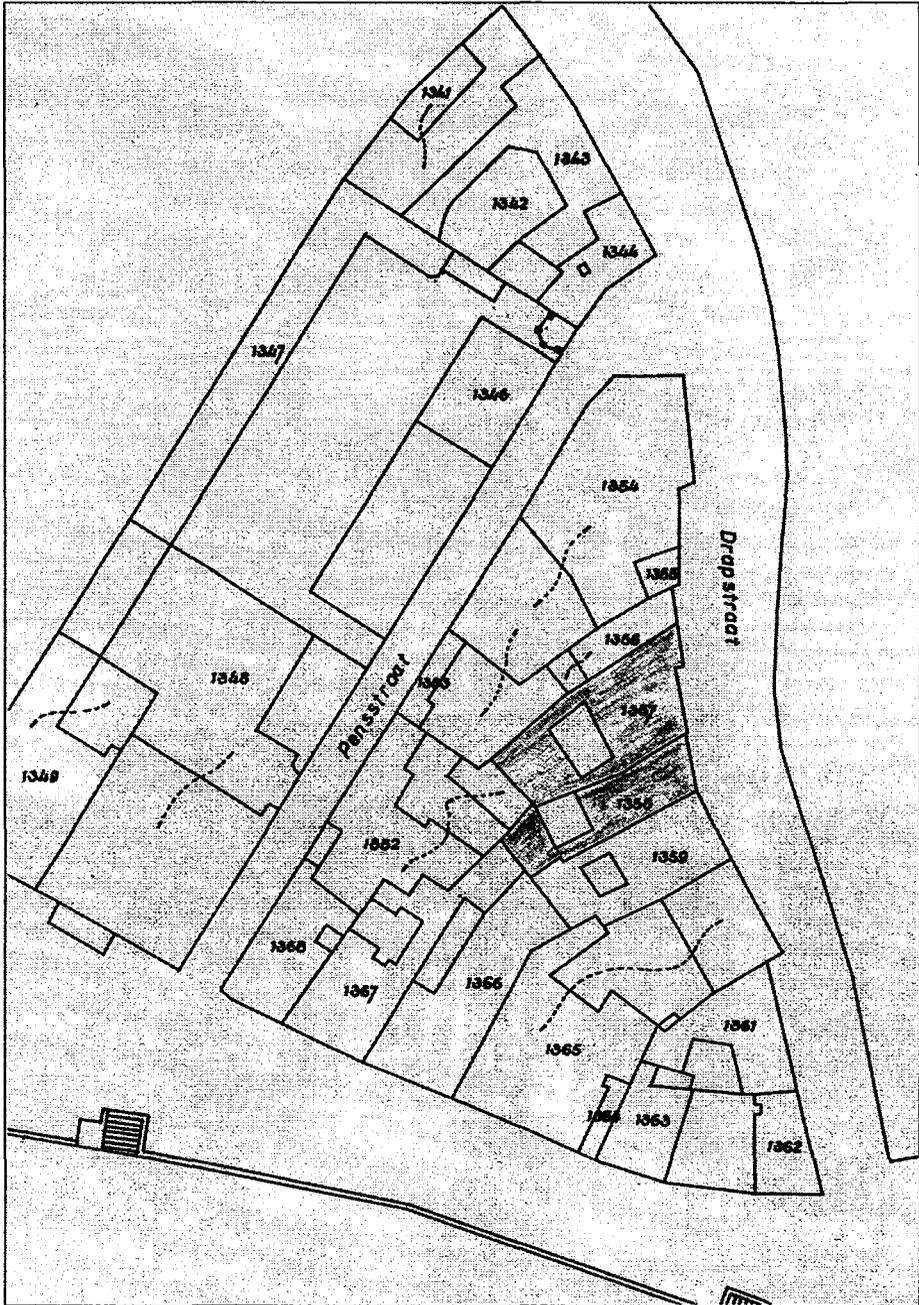
Een tweede basisdocument is het primitief kadasterplan van 1835, waarvan de percelen 1357 en 1358 overeenstemmen met de huizen in De Noter's tekening, zoals nog bewezen zal worden (afb. 3).

Door de methode, ontwikkeld voor het Gentse huizenonderzoek, kon de geschiedenis van deze verdwenen huizen, hun eigenaars en bewoners voor een groot deel gereconstrueerd worden³. Voor de periode van 1480 tot 1520 vormde het werk van L. DERYCKE over de Gentse St.-Michielswijk een goede basis om de verdere evolutie te schetsen⁴.

De trapgevel links, die slechts gedeeltelijk is weergegeven, bleef in zijn 17de-eeuwse toestand bestaan tot de afbraak in 1991. Het bakstenen diephuis, zoals het op de recentere foto, genomen voor de afbraak, wordt afgebeeld, is vier traveeën breed en twee bouwlagen hoog, afgedekt door een zadeldak met trapgevel (afb. 4). Het gelijkvloers bestaat uit een dubbele spiegelboogvormige poort, geflankeerd door een venster en een deur. De verdieping bevat vier rechthoekige, aaneengesloten vensters. Sporen van de oorspronkelijke kruisvensters waren nog zichtbaar. De trapgevel is doorbroken door twee zoldervensters en

Afb. 2. Het Rood huys, drapstraete. Pen- en potloodtekening, toegeschreven aan P.J. de Noter.(SAG, Atlas Goetghebuer, (L 71/13 a-b).

Afb. 3. Detail uit het primitief percelenplan van 1835. (AKG, Sectie F, Drabstraat nrs. 1357 en 1358).

Afb. 4. Het 17de-eeuws pand, Drabstraat nr. 11, toestand voor de afbraak (Foto RMLZ).

een ovalen oculus in de geveltop⁵. In de loop van de 18de en de 19de eeuw werden veranderingen aangebracht, waarvan de gegevens in de bouwaanvragen voorhanden zijn.

De bewoningsgeschiedenis kan gereconstrueerd worden aan de hand van gegevens, die in verschillende archivalische bronnen terug te vinden zijn. Voor de middeleeuwse periode zijn de landcijsboeken en de registers van de schepenen van de keure of van gedele het belangrijkste materiaal om de nodige opzoekingen te doen.

In de laatste decennia van de 15de eeuw, werd Jan van Eedinghen, die verschillende huizen in de Drabstraat bezat, vermeld als eigenaar. Hij, en later zijn weduwe Cathelijne Weeremans, betaalden een jaarlijkse landcijs van 10 d. groten *te bamesse* aan de Quotidiane van St.-Michiels⁶. De cijsgrond was in dit geval eigendom van de nabijgelegen St.-Michielskerk. In 1518 behoorde de helft van het huis aan de weduwe en de andere helft aan haar kinderen. Het huis werd gesitueerd links *tusschen derve ende lochtynghe van wijlen Clays de Mey* en rechts *den huuse van Jan van Loo, gheseit dinghelschman*⁷. Jan van Loo was toen eigenaar van het Rode huis, zoals nog bewezen zal worden.

Na de dood van Jaquemyne van Eedinghen, fa. Jan, was het huis in 1567 in handen van Joachim van Westergthem, die zijn eigendom van vier andere erfgenamen had afgekocht. Belangrijk voor de voorgeschiedenis is de vermelding dat het *een huus met eenen groenen houten ghevele was, gelegen neffens de poorte upde lochtync van wylen Zegher de Mey*.⁸ Het pand had in de 16de eeuw een groen-beschilderde houten gevel en paalde aan het eigendom van de familie De Mey.

Toen Joachim van Westergthem stierf, erfden de weduwe en haar drie kinderen de woning, die in 1575 werd verkocht aan Baptiste Nevelinck. Zijn erfgenamen verkochten op hun beurt in 1593 het huis aan Cornelis Blancquaert, fs. Jacob, procureur bij de Raad van Vlaanderen.

In de 17de eeuw volgden verschillende eigenaars elkaar op, waaronder Gillis Colijn, jonkheer Loys de Pouillon, Laureins Vander Haeghen en Pantaleon Reyntiens. In 1672 betaalde Paulus de Sadeleere een huisgeld van 24 lb. gr., vastgesteld op 5% van de geschatte huurwaarde van het pand⁹.

Wie van de genoemde eigenaars de oorspronkelijke houten woning vervangen heeft door een stenen woonst, is niet duidelijk gebleken uit de geraadpleegde bronnen. De bouwaanvragen geven geen informatie.

In de eerste helft van de 18de eeuw, was het huis in het bezit van Hendrik Marechal en vervolgens van diens weduwe, die in 1712 het huisgeld van 24 lb. gr. betaalde. De woning werd toen verhuurd aan procureur Narbonne en sinds 1732 aan Norbertus van Aeken, die de volgende eigenaar werd¹⁰. Door zijn zoon Norbertus van Aeken junior, werd het huis op 1 mei 1758 verkocht aan Martinus Lotu. In de bewaarde notarisacte werd het huis gesitueerd *tusschen*

d'achterpoorte van de brauwerij De Swaene ende...dhoirs vanden advocaet Dubois. De Swaene, waarvan nu enkel de gevel nog bestaat als gevolg van de hoger-vermelde hotelbouw, ligt langs de Korenlei en was eertijds toegankelijk langs een achterpoort in de Drabstraat. De brouwerij stond voor een deel op het erf van de reeds genoemde familie De Mey. De burens aan de rechterkant waren de erfgenamen van advocaat Frans du Bois, die het Rode huis in hun bezit hadden. Het pand werd verkocht aan Lotu voor 550 lb. gr. vlaams. Twee *pistollen wisselgelt* werden bezorgd aan 's *vercoopers domestiquen*¹¹.

Martinus Lotu, koopman in verfwaren en huisschilder, richtte in februari 1762 een aanvraag tot de schepenen van de keure om zijn voorgevel te veranderen. De oorspronkelijke ingang deur naast de achterpoort van de Swaene en een borstwering zouden vervangen worden door twee vensters, terwijl de twee middenste vensters veranderd werden in een poort met twee deuren *twelck zal geven beter circaet*¹². De nieuwe poort met de mooie hardstenen omlijsting bleef bestaan tot de afbraak in 1991.

Bij het overlijden van Lotu's vrouw, Elisabeth Pieternelle van Acker op 3 januari, 1783, werd het eigendom verdeeld tussen Lotu en zijn vier kinderen¹³. Lotu bleef het huis bewonen tot 1789, daarna werd het verkocht aan Guillaume van Loo, fs. Jacques Michiel die ook een rente van 400 lb. gr. ten voordele van het klooster St. Benedictus tot O.L.Vrouw van Lazarijen overnam¹⁴. Blijkbaar had Martinus Lotu financiële zorgen, want in de vermelde Quotidiane is herhaaldelijk sprake van de *crediteur* Cornelis van Heusden uit Rotterdam, aan wie Lotu verschillende duizenden guldens verschuldigd was wegens *gheleverde coopmanschappen*.

In de Franse aanwijzende tabel van de huisgelden, vindt men onder de naam van Guillaume van Loo, ook de naam van J.B. Pisson (1763-1818), die stadsarchitect werd in Gent tussen 1802 en 1809 tijdens het Frans bewind. Dit zou er op wijzen dat hij enkele jaren in dit huis gewoond heeft, vooraleer hij zijn huis op de hoek van de Drabstraat en de Gruuthuusestraat in 1795 aankocht¹⁵. Pisson was door zijn huwelijk met Jeanne-Françoise van Melle, dochter van slager Jean van Melle en Marie van Loo, zowel verwant met de familie Van Melle als met de uitgebreide familie Van Loo.

Bewoners van dit huis waren volgens de Bevolkingsregisters van het begin van de 19de eeuw, verschillende generaties van de glazenmakersfamilie De Block¹⁶. In een bouwaanvraag van augustus 1818 werd door Jean-Baptiste de Block de toelating gevraagd om de stenen vensterkruisen te mogen verwijderen en te vervangen door *chassis à la moderne*¹⁷. De tekening van De Noter moet na 1818 tot stand gekomen zijn, vermits de kunstenaar de vensterkruisen niet meer heeft afgebeeld. Ca. 1838 wordt het huis bewoond door Jan-Baptiste van Geertruyen, huisschilder.

Op basis van kadastrale gegevens is een kort overzicht van de opeenvolgende

Afb. 5. Drabstraat, nr. 11 tijdens de afbraak in 1991 (Foto RMLZ).

eigenaars sinds 1850 mogelijk¹⁸. Het huisnummer veranderde tijdelijk in nr. 5 maar werd enkele jaren later terug nr. 7. In 1851 werden Willem van Loo, vis-handelaar gevestigd op de Vismarkt, vervolgens zijn weduwe en dochter eigenaars van het pand. Een jaar later, in 1852 werd het verkocht aan Jan Jozef De Lanier, kruidenier en nadien in 1861 aan de weduwe Jan de Cremer-Poirier. Sinds 1862 waren opnieuw verschillende generaties Van Loo eigenaars van dit huis. Felix van Loo-Balzaer, slager, werd in 1878 opgevolgd door zijn zonen Felix junior en Gustaaf. In 1893 werd Gustaaf van Loo-De Muynck de volgende eigenaar.

Zijn dochter Leontine huwde met Ferdinand Willaert. Het echtpaar bewoonde sinds 1904 dit huis. Willaert was kunstschilder, leraar en later directeur van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Het huis bleef in handen van de familie Willaert tot het in 1947 verkocht werd aan Petrus Cornelis Feliërs, handelaar.

In 1991-1992 volgt de afbraak van dit 17de-eeuwse huis (afb. 5). Een stukje Gentse bouw- en woongeschiedenis verdween uit het straatbeeld.

Het Rode huis, afgebeeld in het midden van De Noter's tekening, laat een beeld zien van een belangrijk middeleeuws huis van vier traveeën breed tussen zijtrapgevels. De gelijkvloerse verdieping boven een kelder, waarvan een rechthoekige opening zichtbaar is, bestaat uit drie langwerpige, achtdelige vensters, waartussen een ingang deur zit, toegankelijk door drie trappen. Het geheel wordt overspannen door een rij geprofileerde lancetbogen. De bovenverdieping, bestaande uit twee kruiskozijsen tussen twee bolkozijsen voorzien van kleine ruitjes, wijst op een oudere toestand, die vermoedelijk teruggaat op een houten constructie. Een daklijst scheidt de gevel van het hoogopgaande pannendak, bekroond door een brede schoorsteen. Aan de rechterkant van het huis is een uitsprong merkbaar met een getralied zijvenster, waarachter een moeilijk te identificeren voorwerp of figuurtje merkbaar is. Mogelijk lag hier de oorspronkelijke ingang (zie lager).

Het traditionele trapgeveltje rechts, maakte vermoedelijk reeds vrij vroeg, in de 15de eeuw deel uit van het grote huis (zie afb. 3). Het kleine huis bestaat uit twee traveeën met achtdelige vensters en een verdieping met kruiskozijsen en kleine ruitjes, alles overspannen door rondbogige ontlastingsbogen. Het valt op dat er geen ingang deur is, maar wel een vrij groot kelderluik. In de geveltop is een zolderdeur merkbaar, met daaronder mogelijk de aanduiding van een gevelsteen.

Wie de huizen gebouwd heeft, is moeilijk nog te achterhalen. Wel zijn een aantal gegevens bekend van eigenaars die veranderingen aan de gevels hebben doorgevoerd.

Uit de gegevens van L. DERYCKE blijkt dat de familie Hudsebout (Hudgebaut)

dit huis zeker sinds 1460, mogelijk ook vroeger in haar bezit had. Gillis Hudsebout en later zijn zoon Cornelis betaalden jaarlijks 14 d. gr. landcijns aan het Godshuis van St.-Jan en Pauwel (ook de Leugemeete genoemd) en 10 d. gr. aan de Quotidiane van St.-Michiels¹⁹. In 1513 verkochten de toenmalige bewoners Stevenijne van Wassenhove, weduwe van Cornelis Hudsebout en haar zoon Jan, het huis aan Lievin van de Walle, die zowel metser als kaasverkoper was. Misschien was hij de man die de gelijkvloerse verdieping met de mooie lancetbogen verrijkt heeft.

Een vijftal jaren later, in 1518, werd Jan van Loo, *den Inghelsman* de nieuwe bewoner en eigenaar. De familienaam Van Loo zal ook voor dit huis herhaaldelijk opduiken in de lijst van eigenaars en bewoners. Dit is reeds het geval in 1546, wanneer blijkt dat Marten van Loo, fs. Martinus, de helft van dit huis in zijn bezit had; een vierde behoorde toe aan zijn zwager Gillis vander Cruysschen en het andere vierde aan de kinderen van hoger-vermelde Lievin van de Walle²⁰. Nadat Marten van Loo in 1565 het deel van zijn zwager verworven had, verkocht hij in 1570, samen met de kinderen Van de Walle, het huis aan jonkheer Anthonis Triest, één van de negen kinderen van Niklaas Triest van Auweghem en Anne de Bourgogne²¹. De familie Triest behoorde tot de hoge adel en was, zoals bekend, zeer actief op politiek en religieus gebied. Verschillende verwanten van Anthonis, waaronder ook zijn vader, waren voorschepen of schepen van de keure of van gedele. Zijn neef, bisschop Anthonis Triest (1571-1657) was de beroemdste telg uit dit geslacht²². Uit het Landboek van Willem van Vaernewijck, dat heel wat informatie bevat over verschillende huizen in de Drabstraat, blijkt dat Anthonis Triest ook een achterhuis kocht in de Penssteeg (nu Gruuthuusestraat), waarvoor jaarlijks 18 s. gr. 3 d. en twee en een halve kapoen landcijns betaald werd²³. De kapoenen of gesneden hanen wijzen op een oud gebruik om cijnzen in natura te betalen.

In 1575 komen voor- en achterhuis in het bezit van Joos vanden Vivere, fs. Robrecht²⁴. In 1588 kreeg de familie Triest de huizen opnieuw in handen met name jonkheer Adriaan Triest, heer van Delft, fs. ridder Joos, heer van Lovendegem, werd de nieuwe eigenaar²⁵. Adriaan Triest was gehuwd met Florence de Duernaghele, fa. Philips, en was herhaaldelijk schepen van de keure of van gedele tussen 1596 en 1617.

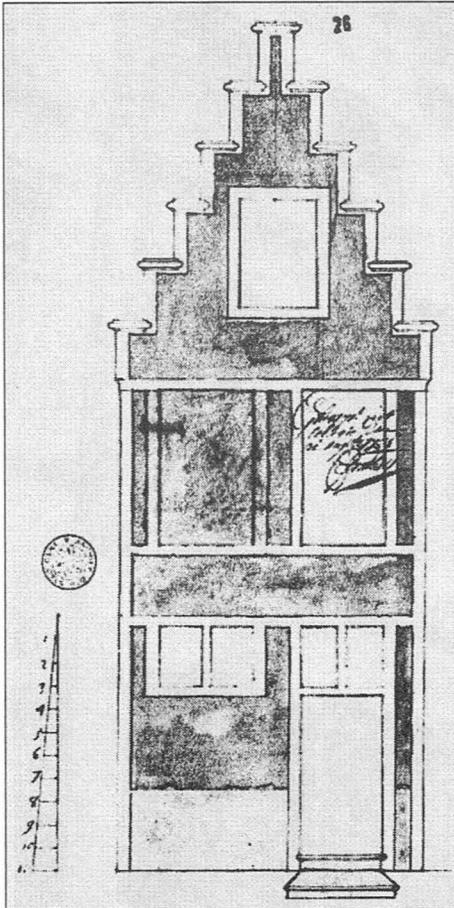
Belangrijk is dat op het einde van de 16de eeuw de huisnaam *De Clocke* verschijnt in het Landboek van Vaernewijck. De naam *De Clocke* kan aanleiding geven tot enige verwarring, want in Gent waren toen meerdere huizen die een voorkeur hadden voor deze huisnaam. Zo bestond er een wijntaverne *De Clocke* in de Breidelsteeg (ook Zeurzaksteeg) met een uitgang in de Drabstraat naast de apoteek *De gulden mortier*. Het huis *De Clocke* in de Drabstraat werd herhaaldelijk verkeerd gesitueerd op de hoek van de Gruuthuusestraat (vroeger Penssteeg), waar later de bekende orgelbouwers Van Peteghem gevestigd waren²⁶.

In 1595 werd Hercules van Loo, fs. Martin, de nieuwe eigenaar van *het huys ghenempt de clocke by coope van Joncheer Adriaen Triest*. In 1604 werd dit huis, samen met het achterhuis voor 240 lb. gr. verkocht aan Pauwel van Bulare, een rijke koopman die talrijke eigendommen bezat in en buiten Gent. Hij verhuurde zijn huis o.m. aan Pieter Eeckman voor 11 lb. gr. per jaar, met dien verstande dat de eigenaar zelf de kelder kon gebruiken. In 1613 werd het huis verhuurd aan advocaat Jacques Coolbrant. In 1614 verkocht Van Bulare *de clocke* aan zijn schoonzoon Adriaan Haetse, advocaat bij de Raad van Vlaanderen voor de som van 176 lb. gr.²⁷. Haetse was gehuwd met Isabeau van Bulare, bij wie hij twee kinderen had, Pauwelken en Josyntken. Zijn huis verkreeg hij een stuk goedkoper dan de geschatte waarde.

Sinds 1627 was het huis met achterhuis in het bezit van twee weduwen achtereenvolgens Gryselle vanden Heede, weduwe van Gabriël Meurier en sinds 1631 Anna de Moor, weduwe van Charles vander Vynckt. Het achterhuis in de Penssteeg bezat toen volgens het Landboek van Vaernewijck *een bilt van onse lieve vrouwe boven de deure*²⁸. Uit de stadsrekeningen van 1638-1639 blijkt dat Lieven Doedens, secretaris van de schepenen van de keure en schoonzoon van Anna de Moor, een toelage kreeg van 14 lb. gr. om een nieuwe gevel voor het huis van zijn schoonmoeder in de Drabstraat *tot chieraet deser stede* te bouwen. Vermoedelijk ging het om het opknappen van de kleine trapgevel, die een aantal 17de-eeuwse kenmerken vertoont²⁹.

In 1655 komt *De Clocke* in handen van de adellijke familie Du Bois, die het huis meer dan een eeuw bezat. De eerste eigenaar was Christiaan du Bois, fs. Matheus, advocaat bij de Raad van Vlaanderen³⁰. Volgens de *Pryzje* van 1672 was het zijn weduwe Marie Gellinck, die het aanzienlijke huisgeld van 50 lb. gr. betaalde³¹. Hun zoon, Frans du Bois, eveneens advocaat bij de Raad van Vlaanderen, werd na de dood van zijn moeder en na een overeenkomst met zijn zus Marie, de enige eigenaar van het huis, dat in de registers van het huisgeld bekend was onder het Oostenrijkse nummer O 268³².

Van 1756 dateert een bouwaanvraag van de zoon van Frans, Ludovicus Bernardus du Bois, kanunnik te Lier, die samen met zijn zus Anne, eigenaar geworden was van het voor- en achterhuis. De aanvraag betrof het achterhuis dat van *het poortjen ende muer tot aende eerste staegie ruine is menacerende* en bijgevolg hersteld en herbouwd moest worden³³. De bijhorende tekening toont een eenvoudig trapgeveltje van twee traveeën breed en twee bouwlagen hoog (afb. 6). Het voor- en achterhuis werden toen reeds gehuurd door Maximiliaan Fieraert, die het eigendom kocht in 1765, maar kort daarop in 1766 overleed. Zijn weduwe Joanne Geeraert erft de helft van de panden. In 1781 komt het geheel in handen van Frans Setters (ook Schetters), de echtgenoot van Marie-Cathérine Geeraert, een verwante van Joanne. De aankoopprijs van het huis bedroeg toen 1400 lb.gr. wisselgeld³⁴.

Afb. 6. Tekening bij de bouwaanvraag voor de heropbouw van het achterhuis van de Clocke in de Penssteeg (SAG, reeks 535, Drabstraat, nr. 26).

In 1788 werd een nieuwe eigenaar vermeld: Donatus Ignatius Dorny. Uit een notarisakte verneemt men dat diens weduwe en kinderen op 14 fructidor van het jaar 8 (1 september, 1800) uit het huis werden gezet *par expropriation forcée*. De nieuwe eigenaar werd Jean-François de Loose uit de Burgstraat, die de panden op 7 september 1808 verkocht aan de reedsvermelde stadsarchitect Jean Baptiste Pisson. Deze laatste betaalde toen 3069,74 fr. voor het huis dat omschreven werd als *une auberge, nommée verger verd ou maison rouge*³⁵. De vroegere *clocke* had in de tweede helft van de 18de eeuw twee nieuwe benamingen gekregen *le verger verd*, de groene boomgaard en *la maison rouge*, het rode huis. Vermoedelijk hadden deze benamingen te maken met de functieverandering als herberg. Volgens de Kadastrale atlas Napoleon blijkt dat het huis 12 m. breed was, met een uitsprong van 1 m. in de Drabstraat en een uitgang in de *Rue aux tripes* van 4 m. breed³⁶.

Pisson zelf woonde toen reeds een aantal jaren in het huis nr. 15 op de hoek van de Drabstraat en de Gruuthuusestraat. Hij vroeg en ver-

kreeg in februari 1818 de toelating om zijn eigendom *la maison rouge* te veranderen, d.w.z. de ijzeren tralies en de stenen vensterkruisen te verwijderen *qui défigurent les croisées* en de ingang te verplaatsen naar één van de vensters³⁷. De Wegwijzers van de stad Gent bevestigen dat het Rode huis een herberg was *daer men logeert te voet en te peird*. De bevolkingsregisters vermelden dat zeker sinds 1799, het begin van de tellingen, *cabaretiers* en *vendeurs de bière* het huis bewoonden. Van 1821 tot 1847 vindt men opeenvolgend Jacobus en Joseph van Loo als herbergiers vermeld³⁸.

Toen Pisson kinderloos stierf in december 1818, kwam het huis in 1819 in het bezit van één van de vier belangrijkste erfgenamen, zijn neef Jean-Henry van

Afb. 7. Twee burgerhuizen nr . 13 en 15, gebouwd in 1847 n.o.v. Ferdinand Bral op de plaats van het Rood huis (Foto RMLZ).

Loo. Het huis werd in het testament van Pisson geschat op een waarde van 3860 florijnen³⁹. In juni 1819 deed de nieuwe eigenaar een aanvraag om een dakvenster *qui menace ruine* te mogen afbreken⁴⁰. In de tekening van De Noter werd het dakvenster niet meer afgebeeld.

Op 10 september 1828 werd het Rode huis verkocht aan de bouwkundige Ferdinand Bral. Zijn weduwe, F. de Naeyere vroeg in juni 1847 of ze de gevel van *het huys genoemd het rood huys* mocht herbouwen volgens het plan, ontworpen door haar man⁴¹. Op die plaats werden twee eenvoudige burgerhuizen gebouwd van drie traveeën breed en drie bouwlagen hoog (afb. 7). De rooilijn werd voor de nieuwbouw aangepast en voor de twee nieuwe huizen op eenzelfde lijn gebracht, waardoor enerzijds de uitsprong van het kleinere pand rechts verdween, maar anderzijds een diepere uitsprong t.o.v. het 17de-eeuwse huis links ontstond. Deze huizen bleven bestaan tot 1991, toen het hele bouwblok afgebroken werd. In 1999-2000 greep een archeologisch onderzoek plaats, dat enkele resten van kelders blootlegde.

BESLUIT

Uit de zoektocht naar het verleden van dit verdwenen stukje van de Drabstraat, kwam dankzij het huizenonderzoek, heel wat informatie aan het licht. Door dit onderzoek kon de geschiedenis van de verdwenen huizen en hun eigenaars en bewoners tot in de 15de eeuw grotendeels gereconstrueerd worden.

De nadruk lag in deze studie op de iconografie en de verschillende archivalische bronnen, die het mogelijk maakten om, vertrekkend van de pittoreske tekening van De Noter, met een summiere verwijzing naar een rood huis in de Drabstraat, de ligging van de afgebeelde huizen en hun situering in het oude kadasterplan van 1835 te bepalen. De besproken huizen waren oorspronkelijk kleurrijke houten constructies, maar als gevolg van het versteningsproces werden ze door stenen gevels vervangen. De bouwaanvragen tonen aan dat herhaaldelijk ingrepen op de bestaande constructies uitgevoerd werden, zoals het verwijderen van tralies en stenen vensterkruisen en het aanbrengen van nieuwe ingangspartijen.

Over de eigenaars en bewoners van de panden worden niet zelden bijkomende gegevens verstrekt, o.m. over hun beroep, de gevraagde huis- of huurprijzen, de renten en huisgelden enz. Ook de vermelding van de burens aan beide zijden van de besproken huizen, geven kostbare aanduidingen of bevestigingen van de ligging van de panden.

Adellijke eigenaars, zoals de families Triest, Du Bois en De Pouillon waren goed vertegenwoordigd in dit deeltje van de Drabstraat. Opvallend ook was het aantal advocaten en magistraten, verbonden aan de Raad van Vlaanderen, die

vooral in de 17de en 18de eeuw in deze straat gevestigd waren. De nabijheid van het Gravensteen was daar niet vreemd aan. Bovenstaande vaststellingen stemmen overeen met bevindingen betreffende andere huizen in deze straat. Daarmee wordt bevestigd wat door L. DERYCKE reeds werd vastgesteld, nl. dat de Drabstraat, samen met de Poel, als een van de meest prestigieuze straten van het gebied rond de St.-Michielskerk kan beschouwd worden.

Tegen het einde van de 18de eeuw verdwijnen de adellijke families uit dit deel van de Drabstraat. In hun plaats komt een gemengde bevolking van middenstanders en vrije beroepen, zoals huisschilder, glazenmaker, kruidenier, architect en schilder-directeur van de Academie.

De familienaam die door de eeuwen heen vrij frequent voorkomt, is ongetwijfeld de naam Van Loo. Sinds het einde van de 15de tot en met de 20ste eeuw zijn Van Loo's terug te vinden in dit deeltje van de Drabstraat. Ze waren zowel als vis- en vleeshandelaars bekend, maar later ook als bierverkopers en herbergiers. Huizenonderzoek blijkt op vele terreinen tot boeiende resultaten te leiden. Ook de kleine verdwenen monumenten kunnen heel wat vertellen over het verleden van de stad. Moge deze kleine bijdrage een stimulans zijn voor verder onderzoek over Gentse straten en buurten.

Frieda VAN TYGHEM

NOTEN

AFKORTINGEN

ABG: Archief Bevolking Gent
AKG: Archief Kadaster Gent
RAG: Rijsarchief Gent
RMLZ: Rijksdienst Monumenten- en Landschapszorg
SAG: Stadsarchief Gent
UBG: Universiteitsbibliotheek Gent

¹ *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen*, Stad Gent, 4 na., 1976, p. 79-80.

² SAG, *Atlas Goetghebuer*, L 71/ 13 a-b.

³ L. CHARLES, G. EVERAERT, M.C. LALEMAN en D. LIEVOIS, *Erf, huis en mens. Huizenonderzoek te Gent*. Stadsarchief Gent. Uitg. Stichting Mens en Cultuur, Gent, 2001.

⁴ L. DERYCKE, *De Sint-Michielswijk te Gent (1480-1520), een sociaal-topografische reconstructie*. Verhandelingen Mij. Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, dl. XXIV, Gent, 1999.

⁵ *Bouwen*, op.cit. p. 17, nr. 11.

⁶ RAG, *St.-Michiels Quotidiane*, nrs. 384, 387, 389, 390, 391.

L. DERYCKE, op. cit., p. 175.

⁷ SAG, *Jaarregisters van de keure*, reeks 301, nr. 75, f° 149 v°.

⁸ RAG, *St.-Michiels Quotidiane*, nr. 390, f° 16, 16 v°.

⁹ SAG, *Registers huisgeld*, reeks 153/2, nr. 56, *Pryzje* van 1672, Drabstraat.

- ¹⁰ SAG, *Registers huisgeld*, reeks 153/1, nrs. 1,2,3, f° 22 v°.
- ¹¹ RAG, *Oud notariaat*, Not. J. Fr. Michaels, 1 mei, 1758, z. fol.
- ¹² SAG, *Bouwaanvragen*, reeks 535, nr. 60, 29, zonder bouwtekening.
- ¹³ SAG, *Staten van goed*, reeks 330, nr. 287, f° 96 v°-98.
- ¹⁴ RAG, *Quotidiane St.-Michiels*, nr. 391, dl. 1, f° 40 v°-41.
- ¹⁵ SAG, *Franse aanwijzende tabel*, DD 4, f° 27 v°..
- ¹⁶ ABG, *Bevolkingsregisters*, Telboeken, wijk 2, Drabstraat, nr. 267, sinds 1815 nr. 7.
- ¹⁷ SAG, *Bouwaanvragen*, reeks G 12, nr. 3475, zonder bouwtekening.
- ¹⁸ AKG, Kadastraal plan, sectie F, Drabstraat, nr. 1358.SAG, *Mutatieregisters*, DD 4, Drapstraete, fol. 27 v°, nr. 267; DD 15, Drapstraete, nr. 7.
- ¹⁹ L. DERYCKE, Op. cit., p. 174-175.
- ²⁰ SAG, *Landboek Godshuis St. Jan en Pauwel*, reeks LXVI, nr. 149, cahier 6, Drapstrate.
- ²¹ SAG, *Staten van goed*, reeks 330, nr. 88, f° 197.
- ²² J.S. DE HERCKENRODE, *Nobiliaire des Pays-Bas et du Comté de Bourgogne*, Gent 1865, deel 4, p. 193 e.v.
Nationaal Biografisch Woordenboek, deel 15, kol. 721-722; deel 25, kol. 614-624.
- ²³ SAG, *Landboek van Vaernewijck*, reeks 152 bis, nr. 14, f° 16.
- ²⁴ SAG, *Jaarregisters van de keure*, reeks 301, nr 123, f° 144.
Landboek Godshuis St. Jan en Pauwel, reeks LXVI/149, cahier 6, z. fol.
- ²⁵ SAG, *Jaarregisters van de keure*, reeks 301, nr. 133, f° 59 v°-60
Landboek van Vaernewijck , reeks 152 bis, nr. 14, f° 16v°-17.
- ²⁶ L. DERYCKE, op. cit., p. 196-200.
- ²⁷ SAG, *Handboek van Bulare*, FH 61, F° 53, 62.
Landboek Godshuis St. Jan en Pauwel, reeks LXVI, nr. 149, z. fol.
- ²⁸ SAG, *Landboek van Vaernewijck*, reeks 152 bis, nr. 15, f° 85.
Jaarregisters van de keure, reeks 301, nr. 162, 9-12-1655.
- ²⁹ SAG, *Stadsrekeningen*, reeks 400, nr. 151, 1638-1639, f° 191 v°.
- ³⁰ SAG, *Landboek Godshuis St.-Jan en Pauwel*, reeks LXVI, nr. 149, z. fol.
- ³¹ SAG, *Registers huisgeld*, reeks 153/2, nr. 56, f° 5. Het huis werd verkeerdelijk op de Poel gelocaliseerd.
- ³² RAG, *Oud Notariaat*, Not. Ch. De Rynck, 5 dec. 1709.
SAG, *Registers Huisgeld*, reeks 153/1, nr. 1-2-3, f° 22 v°.
- ³³ SAG, *Bouwaanvragen*, reeks 535, Drabstraat, nr. 26.
- ³⁴ RAG, *Oud Notariaat*, not. Buyck (Nève I), nr. 4, 13 ma. 1783.
SAG, *Register huisgelden*, reeks 153/1, nr. 3-4-5-6, f° 22 v°.
- ³⁵ RAG, *Modern Notariaat*, not. Ch. A. De Vinck (Nève I), nr. 173, 7 september, 1808.
- ³⁶ RAG, *Kadastrale atlas Napoleon*, nr. 2773, sectie F, f° 60.
- ³⁷ SAG, *Bouwaanvragen*, G 12, nr. 3472, febr. 1818.
- ³⁸ ABG, *Bevolkingsregisters*, Telboeken, Drabstraat nr. 9, 1821-1847.
- ³⁹ RAG, *Modern Notariaat*, not. Ch. A. De Vinck, (Nève I), nr. 190, 9 juni 1819.
- ⁴⁰ SAG, *Bouwaanvragen*, reeks G 12, nr. 3476, juni 1819..
- ⁴¹ SAG, *Bouwaanvragen*, reeks G 12, nr. 6938, juni 1847.